

Advies van het Comité van de Regio's over de „Mededeling van de commissie aan de Raad en het Europees Parlement: Naar toegankelijker, rechtvaardiger en beter beheerde asielstelsels”

(2004/C 23/08)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

gezien de Mededeling van de Europese Commissie Naar toegankelijker, rechtvaardiger en beter beheerde asielstelsels [COM(2003) 315 def.];

gezien het besluit van de Europese Commissie van 31 juli 2003 om het Comité hierover te raadplegen, overeenkomstig artikel 265, paragraaf 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap;

gezien het besluit van zijn bureau van 1 juli 2003 om de commissie „Externe betrekkingen” te belasten met het opstellen van een advies ter zake;

gezien het beleidskader inzake immigratie- en asielvraagstukken zoals geformuleerd in de conclusies van de Europese Raad van Tampere in oktober 1999, waarin werd aangedrongen op samenwerking met de landen van herkomst, een gemeenschappelijk Europees asielstelsel, rechtvaardige behandeling van onderdanen van derde landen en beheersing van migratiestromen;

gezien de mededeling van de Commissie inzake asielbeleid van november 2000, waarin wordt gewezen op de noodzaak om te onderzoeken welke maatregelen kunnen helpen om wettelijke en veilige bescherming in de EU te bieden en tegelijkertijd mensenhandelaars en –smokkelaars te kunnen afschrikken, en de Mededeling van de Europese Commissie over het gemeenschappelijk asielbeleid en de Agenda voor bescherming [COM(2003) 152 def.];

gezien de richtlijn van de Raad inzake de opvang van asielzoekers, die op 27 januari 2003 formeel werd goedgekeurd;

gezien het communautaire initiatief EQUAL, dat bedoeld is om uitsluiting en ongelijkheid op de arbeidsmarkt te bestrijden, en onderdelen bevat om de sociale en beroepsmatige integratie van asielzoekers te verbeteren;

gezien het op 13 juni 2002 door de Raad goedgekeurde ARGO-programma voor administratieve samenwerking ten aanzien van buitengrenzen, visa, asiel en immigratie;

gezien Richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden, bijvoorbeeld ten gevolge van oorlog;

gezien de goedkeuring, door het uitvoerend comité van het UNHCR, van een Agenda voor de bescherming in het najaar van 2002. Deze Agenda is gericht op beheersing van gemengde migratiestromen, eerlijker verdeling van de lasten en verantwoordelijkheden, en het onderling afstemmen van de beschermingsstelsels;

gezien de voorstellen van het Hoge Commissariaat voor de Vluchtelingen over het „Verdrag +”, dat erop gericht is om gemengde migratiestromen beter te beheersen met behulp van moderne instrumenten of modern beleid;

gezien het op 16 mei 2002 goedgekeurde advies van het Comité van de Regio's over immigratie- en asielbeleid (CDR 93/2002 fin) ⁽¹⁾;

gezien het op 21 november 2002 goedgekeurde advies van het Comité van de Regio's over het recht op gezinshereniging (CDR 143/2002 fin) ⁽²⁾;

⁽¹⁾ PB C 278 van 14.11.2002, blz. 44.

⁽²⁾ PB C 73 van 26.3.2003, blz. 16.

gezien de voorstellen van het Verenigd Koninkrijk voor een „beter beheer van de asielprocedure”, waarover door de Europese Raad is gesproken in het voorjaar van 2003;

gezien het door de commissie „Externe betrekkingen” op 5 september 2003 goedgekeurde ontwerpadvies (CDR 249/2003 rev.) [rapporteur: mevrouw Coleman, voorzitter van de districtsraad van North Wiltshire (UK/ELDR)];

overwegende:

- 1) dat lidstaten zeer bezorgd zijn over het misbruik van asielprocedures, over de steeds grotere, vaak door mensenhandel en -smokkel ondersteunde migratiestromen, en over het aantal negatieve beslissingen na onderzoek naar de internationale beschermingsbehoefte;
- 2) dat, hoewel er aanzienlijke vooruitgang is geboekt bij de verwezenlijking van een gemeenschappelijk asielstelsel in de gehele EU, verdere voortgang op het stuk van harmonisatie momenteel beperkt wordt door de neiging van de lidstaten om vast te houden aan hun nationale beleidslijn;
- 3) dat duidelijk naar nieuwe wegen moet worden gezocht om de geloofwaardigheid van het instituut asiel en de Europese humanitaire traditie te waarborgen,

heeft tijdens zijn op 9 oktober 2003 gehouden 51e zitting het volgende advies uitgebracht.

1. Standpunt van het Comité van de Regio's

Het Comité van de Regio's

1.1. is ingenomen met de Agenda voor bescherming, alsmede met de positieve houding van de lidstaten van de EU en de Commissie ten aanzien van de tenuitvoerlegging van de Agenda in de EU;

1.2. stemt in met de tien uitgangspunten die door de Commissie worden uiteengezet op blz. 11-13 van Mededeling COM(2003) 315 def.;

1.3. hamert erop dat de termijnen van de eerste fase in de harmonisatie van het gemeenschappelijk asielstelsel moeten worden gerespecteerd;

1.4. is van mening dat de doelstelling van een eerlijkere verdeling van de lasten en verantwoordelijkheden niet alleen betrekking moet hebben op de fysieke en financiële lasten, maar ook op een beter beheer van het asielstelsel;

1.5. vindt dat lidstaten bereid moeten zijn om te kijken naar zowel de kwaliteit van de behandeling van asielaanvragen als naar de snelheid van de procedures, teneinde de asielprocedures eerlijker, sneller en efficiënter te maken;

1.6. zou verdere discussie en feedback willen t.a.v. de in december 2002 voltooide studie van de Commissie over de externe behandeling van asielaanvragen, zodra de vervolgstudie over hervestigingsregelingen later dit jaar is afgerond;

1.7. hecht er sterk aan dat de discussie over een terugkeerbeleid wordt gevoerd op basis van volledige informatie over de financiële en andersoortige steun die de voornaamste landen van herkomst nodig hebben;

1.8. zou graag zien dat het programma voor de technische en financiële ondersteuning van derde landen het terugkeerbeleid vergemakkelijkt;

1.9. is van opvatting dat dringend aandacht moet worden geschonken aan complexe vraagstukken als de integratie in het land van opvang van personen die internationale bescherming genieten, en zou graag zien dat in een vroeg stadium met de Commissie overleg wordt gevoerd over haar nieuwe voorstellen voor een integratiebeleid; tegen deze achtergrond kijkt het uit naar het advies over de Mededeling over immigratie, integratie en werkgelegenheid⁽¹⁾ dat momenteel wordt voorbereid door de commissie ECOS van het CvDR;

1.10. is van mening dat de EU de mogelijkheid van gecontroleerde legale immigratie moet heroverwegen om illegale immigratie effectief te kunnen bestrijden, en zou verder overleg met de Commissie over haar voorstellen voor een communautair immigratiebeleid dan ook verwelkomen;

1.11. dringt er bij de Commissie op aan te zoeken naar instrumenten waarmee de bescherming van asielzoekers buiten de EU kan worden gewaarborgd;

1.12. vindt dat de huidige asielstelsels te gecompliceerd, te duur en te inefficiënt zijn;

⁽¹⁾ COM(2003) 336 def.

1.13. is verheugd dat de Conventie in het ontwerp van grondwetsverdrag het begrip gemeenschappelijk Europees asielstelsel heeft opgenomen; dit houdt in dat de vaststelling van minimumnormen wordt geschrapt en wordt gekozen voor invoering van dezelfde status en gemeenschappelijke procedures voor alle personen die internationale bescherming nodig hebben, en dat het mogelijk wordt maatregelen voor partnerschappen en samenwerking met derde landen te nemen. Dat de Conventie als datum voor de inwerkingtreding van het grondwetsverdrag het jaar 2009 heeft voorgesteld, mag niet verhinderen dat de Europese Unie op korte termijn een gemeenschappelijk Europees asielstelsel invoert, in overeenstemming met de doelstellingen en termijnen die zijn geformuleerd door de Europese Raden van Tampere, Sevilla en Thessaloniki. Tijdens deze Raden werd met name besloten dat de nog in behandeling zijnde basiswetgeving vóór eind 2003 zou moeten worden goedgekeurd; het gaat hierbij om het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende minimumnormen voor de erkenning en de status van onderdanen van derde landen en staatlozen als vluchtelingen of als personen die anderszins internationale bescherming behoeven, en om het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende minimumnormen voor de procedures in de lidstaten voor de toekenning of intrekking van de vluchtelingenstatus.

2. Aanbevelingen van het Comité van de Regio's

Het Comité van de Regio's

2.1. verwelkomt en steunt de voorlichtingscampagne van commissaris Diamantopoulou om het publiek te informeren

Brussel, 9 oktober 2003.

over het communautair beleid inzake bestrijding van discriminatie, racisme en vreemdelingenhaat;

2.2. dringt aan op een resolute, gezamenlijke en prioritaire bestrijding door de EU van mensensmokkel en mensenhandel;

2.3. roept op tot een harmonisatie van het gemeenschappelijk asielstelsel in plaats van stelsels die per lidstaat verschillen, ten einde een ordelijker en beter beheerd systeem tot stand te brengen;

2.4. dringt aan op een ingrijpende herziening van het stelsel voor de behandeling van asielaanvragen om te komen tot een eenvoudige, doorzichtige en snelle methode voor het nemen van besluiten over asielaanvragen, waarbij personen die zijn toegelaten geïntegreerd worden en personen die niet aan de criteria voldoen teruggestuurd;

2.5. is van mening dat projecten ter verbetering van de bescherming van vluchtelingen in hun regio van herkomst moeten worden uitgevoerd onder auspiciën van de Europese Unie, om te zorgen voor een grotere samenhang van het externe asielbeleid van de EU. Deze projecten moeten bovendien worden uitgevoerd in nauwe samenwerking met de betrokken landen en op basis van aanbevelingen van het UNHCR;

2.6. steunt de eis van de Commissie om in de volgende financiële vooruitzichten (2007-2013) meer middelen beschikbaar te stellen voor de financiering van communautaire initiatieven op het gebied van asiel en immigratie, en is van mening dat op de begrotingslijn B7-667 voor samenwerking met derde landen op migratiegebied vóór 2006 aanzienlijk meer middelen moeten worden ingeschreven.

De voorzitter

van het Comité van de Regio's

Albert BORE